

"Službeni glasnik RS", br. 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96, 29/01

Z A K O N

O SOCIJALNOJ ZAŠTITI I OBEZBEĐIVANJU SOCIJALNE SIGURNOSTI GRAĐANA

I. OSNOVNE ODREDBE

Clan 1.

Ovim zakonom uređuje se socijalna zaštita i obezbeđivanje socijalne sigurnosti građana.

Clan 2.

Socijalnom zaštitom u smislu ovog zakona smatra se organizovana društvena delatnost koja ima za cilj pružanje pomoci građanima i njihovim porodicama kada dodu u stanje socijalne potrebe i preduzimanje mere radi sprečavanja nastajanja i otklanjanja posledica takvog stanja.

Stanjem socijalne potrebe se smatra takvo stanje u kojem je građaninu ili porodici neophodna društvena pomoc u cilju savladavanja socijalnih i životnih teškoca i stvaranju uslova za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, ukoliko se te potrebe ne mogu na drugi nacin zadovoljiti, a na osnovama humanizma i poštovanja ljudskog dostojanstva.

Clan 3.

Socijalna sigurnost obezbeduje se građanima koji su nesposobni za rad, a nemaju sredstva za izdržavanje, kao i građanima i porodici koji svojim radom i po osnovu rada, putem srodnicke obaveze izdržavanja, po osnovu imovine i imovinskih prava ili na drugi nacin ne mogu da obezbede dovoljna sredstva za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

Clan 4.

Delatnošću socijalne zaštite smatraju se organizovane mere i aktivnosti na stvaranju uslova za ostvarivanje zaštitne funkcije porodice, uslova za samostalan život i rad lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe, ili za njihovo aktiviranje u skladu sa sposobnostima, obezbeđivanje sredstava za život materijalno neobezbedenim za rad nesposobnim građanima i drugim građanima koji su u stanju socijalne potrebe, kao i obezbeđivanje drugih oblika socijalne zaštite.

Clan 5.

Radi obezbeđivanja prava utvrđenih ovim zakonom, osnivaju se ustanove socijalne zaštite.

Poslove radnog i profesionalnog osposobljavanja i zapošljavanja invalidnih lica pod posebnim uslovima, kojima se, u smislu ovog zakona, obezbeđuje pravo na pomoć za osposobljavanje za rad, obavljaju preduzeca za radno i profesionalno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih lica i druga preduzeca i ustanove u skladu sa zakonom.

Poslove iz delatnosti socijalne zaštite mogu obavljati i građani, kao i druge ustanove i preduzeca u skladu sa zakonom.

Clan 6.

Programima invalidskih, socijalno humanitarnih, stručnih i drugih organizacija i udruženja građana, doprinosi se unapređenju socijalno-ekonomskog i društvenog položaja, rehabilitaciji i socijalizaciji invalida i drugih lica u stanju socijalne potrebe, kao i unapređenju profesionalnog i dobrovoljnog humanitarnog rada.

Clan 7.

Nad stručnim radom u obavljanju delatnosti i pojedinih poslova iz delatnosti socijalne zaštite vrši se nadzor.

Nad zakonitošću rada ustanova socijalne zaštite i drugih pravnih i fizickih lica koja obavljaju delatnost socijalne zaštite, vrši se nadzor.

Clan 8.

Prava iz ovog zakona vezana su za licnost i ne mogu se prenesti.

Novcana primanja iz ovog zakona ne mogu biti predmet obezbeđenja ili prinudnog izvršenja.

Troškove postupka za ostvarivanje prava iz ovog zakona ne snose građani.

O pravima iz ovog zakona vodi se jedinstvena evidencija.

II. PRAVA U SOCIJALNOJ ZAŠTITI I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI

Clan 9.

Prava u socijalnoj zaštiti i socijalnoj sigurnosti u smislu ovog zakona su:

- 1) Materijalno obezbeđenje,

- 2) Dodatak za pomoc i negu drugog lica,
- 3) Pomoc za osposobljavanje za rad,
- 4) Pomoc u kuci, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu ili smeštaj u drugu porodicu,
- 5) Usluge socijalnog rada,
- 6) Oprema korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu:
- 7) Jednokratne pomoci.

Prava na materijalno obezbedenje, dodatak za pomoc i negu drugog lica, pomoc za osposobljavanje za rad, smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu i usluge socijalnog rada u vršenju javnih ovlašćenja, poverenih ovim zakonom, su prava od opšteg interesa i o njihovom obezbedivanju stara se Republika.

O obezbedivanju prava na pomoc u kuci, dnevni boravak, opremu korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu, jednokratna pomoc i drugih usluga socijalnog rada stara se opština, odnosno grad u skladu sa ovim zakonom.

Opština odnosno grad može svojom odlukom, u skladu sa materijalnim mogućnostima, utvrđivati druga prava u oblasti socijalne zaštite, veci obim prava od obima prava utvrđenih ovim zakonom i povoljnije uslove za njihovo ostvarivanje, kao i druge oblike socijalne zaštite, ako je prethodno, u svom budžetu, za to obezbedila sredstva.

1. Pravo na materijalno obezbedenje

Clan 10.

Materijalno obezbedenje pripada pojedincu, koji živi sam (u daljem tekstu: pojedinac), odnosno porodici, koja ostvaruje prihode ispod nivoa socijalne sigurnosti utvrđenog ovim zakonom.

Clan 11.

(tekst clana 11. koji važi - DO 1. oktobra 2001.)

Nivo socijalne sigurnosti u smislu clana 10. ovog zakona utvrđuje se u procentualnom iznosu od osnovice koju čini prosečna zarada ostvarena po radniku u privredi opštine, odnosno grada, u prethodnom kvartalu, s tim da osnovica ne može biti viša od prosečne zarade ostvarene po radniku u privredi Republike, u istom periodu, i iznosi, za:

- 1) pojedinca 50%
- 2) porodicu sa dva clana 70%
- 3) porodicu sa tri clana 90%

- 4) porodicu sa cetiri clana 95%
- 5) porodicu sa pet i više clanova 100%

Radi utvrđivanja nivoa iz stava 1. ovog clana koriste se statisticki podaci.

Prethodnim kvartalom u smislu ovog zakona smatra se poslednji kvartal za koji je, u momentu podnošenja zahteva, poznat podatak o kretanju prosečne zarade.

Clan 11.

(tekst clana 11. koji važi - OD 1. oktobra 2001.)

Nivo socijalne sigurnosti u smislu clana 10. ovog zakona utvrđuje se u procentualnom iznosu od osnovice koju čini prosečna zarada ostvarena po zaposlenom u opštini, odnosno gradu, u prethodnom kvartalu, s tim da osnovica ne može biti viša od prosečne zarade ostvarene po zaposlenom u Republici, u istom periodu, i iznosi, za:

- 1) pojedinca 16%
- 2) porodicu sa dva clana 22%
- 3) porodicu sa tri clana 28%
- 4) porodicu sa cetiri clana 30%
- 5) porodicu sa pet i više clanova 32%

Radi utvrđivanja nivoa iz stava 1. ovog clana koriste se statisticki podaci.

Prethodnim kvartalom u smislu ovog zakona smatra se poslednji kvartal za koji je, u momentu podnošenja zahteva, poznat podatak o kretanju prosečne zarade.

Clan 12.

Pravo na materijalno obezbedenje ima pojedinac, odnosno porodica, koja nema prihode, ili ima manji prihod od nivoa socijalne sigurnosti utvrđenog ovim zakonom, pod uslovom, da:

1) osim stambenog prostora koji odgovara potrebama pojedinca, odnosno porodice i okucnice u površini do 0,5 hektara nema drugih nepokretnosti, osim ako je data saglasnost za uknjižbu prava hipoteke do namirenja valorizovanih troškova datih po osnovu prava na materijalno obezbedenje;

2) se pojedinac, odnosno član porodice, a koji je sposoban za rad, ukoliko ne obavlja nikakvu delatnost, nalazi na redovnom školovanju, vodi na evidenciji nezaposlenih lica i nije odbio ponudeno zaposlenje, radno angažovanje na privremenim, povremenim i sezonskim poslovima stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju ili osnovno obrazovanje;

3) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa proteklo dve godine ili ako je po prestanku radnog odnosa nastupila nesposobnost za rad;

4) da pojedinac, odnosno član porodice nije prodao, poklonio ili se odrekao prava na nasleđivanje nepokretne imovine ili da je protekao period u kojem bi, od tržišne vrednosti nepokretne imovine koju je prodao, poklonio ili se odrekao prava na nasleđivanje, mogao obezbeđivati materijalno obezbeđenje u smislu ovog zakona;

5) pojedinac, odnosno član porodice, ne poseduje pokretnu imovinu čijim korišćenjem, ili otudnjem, bez ugrožavanja osnovnih životnih potreba, može obezbeđiti sredstva, u visini šestostrukog iznosa materijalnog obezbeđenja, koje bi mu bilo utvrđeno, po ovom zakonu, u momentu podnošenja zahteva.

Pojedinac koji je zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju nema pravo na materijalno obezbeđenje.

U porodici koja ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenja, iz razloga što neki od članova ne ispunjava uslove iz stava 1. tac. 2. i 3. ovog člana, pravo na materijalno obezbeđenje se priznaje samo za člana porodice koji je nesposoban za rad, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Valorizovanim troškovima u smislu stava 1. tacka 1. ovog člana smatra se, u smislu ovog zakona, iznos koji se utvrđuje množenjem poslednjeg pripadajućeg iznosa materijalnog obezbeđenja u momentu naplate potraživanja sa brojem meseci za koje je vršena isplata, bez obzira kada je uspostavljena hipoteka.

Period iz stava 1. tacka 4. ovog člana izračunava se tako što se tržišna vrednost nepokretne imovine iz stava 1. tacka 4. ovog člana u momentu podnošenja zahteva, podeli sa iznosom materijalnog obezbeđenja koje bi podnosiocu zahteva pripadalo po ovom zakonu u momentu podnošenja zahteva. Broj dobijen na ovaj način predstavlja broj meseci za koje, računajući od prvog narednog meseca od meseca u kojem je izvršena prodaja, poklon, odnosno odricanje od prava nasleđivanja, podnosilac zahteva ne može ostvariti pravo na materijalno obezbeđenje u smislu ovog zakona.

Odgovarajući stambeni prostor, u smislu stava 1. tacka 1) ovog člana, jeste jedna soba po članu porodice, odnosno dve sobe za lice koje ostvaruje pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica.

Naplata valorizovanih troškova neće se vršiti ako na poljoprivrednom imanju korisnika žive braćni drug ili srodnik u pravoj liniji srodstva, kojima je ta imovina jedini izvor prihoda, a ostvareni prihod je ispod nivoa socijalne sigurnosti utvrđenog u smislu člana 11. ovog zakona i koji nemaju i ne koriste drugi stambeni prostor, osim stambenog prostora koji odgovara njihovim potrebama.

Sredstva dobijena namirenjem valorizovanih iznosa ostvarenog materijalnog obezbeđenja prihod su budžeta Republike.

Član 12a.

Pravo na materijalno obezbeđenje može ostvariti i pojedinac, odnosno porodica, koji ne ispunjavaju uslove iz člana 12. stav 1. tacka 1. ovog zakona, ako je pojedinac

odnosno član porodice nesposoban za rad i ako kao vlasnik imovine ovlasti centar za socijalni rad da imovinu, odnosno deo njegove imovine, proda ili izdaje u zakup i da se, iz tih sredstava, isplacuje materijalno obezbeđenje ili ako vlasnik imovine prenese bez naknade u svojinu Republike druge nepokretnosti u smislu člana 12. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Odnosi iz stava 1. ovog člana regulišu se ugovorom koji zaključuje centar za socijalni rad sa licem iz stava 1. ovog člana.

Sredstva dobijena prodajom, odnosno izdavanjem u zakup imovine iz stava 1. ovog člana vode se na posebnom racunu centra za socijalni rad sa kojim se podmireju troškovi materijalnog obezbeđenja korisnika čija je imovina prodana, odnosno data u zakup, u skladu sa ugovorom.

Prodaja, odnosno davanje pod zakup imovine iz stava 1. ovog člana vrši se po tržišnoj ceni na osnovu javnog oglasa.

Član 13.

Porodicom, u smislu ostvarivanja prava na materijalno obezbeđenje po ovom zakonu, smatraju se bračni i vanbračni drugovi, deca (bračna, vanbračna, usvojena i uzeta na izdržavanje) i srodnici, u pravoj liniji, a u pobocnoj do drugog stepena srodnosti, pod uslovom da žive u zajedničkom domaćinstvu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana lice bez prihoda koje ne živi sa roditeljima, smatra se članom porodice roditelja do zasnivanja bračne, odnosno porodične zajednice, a najduže do 27. godine života.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, članom porodice smatra se, bez obzira gde faktički živi, bračni drug kao i roditelj deteta na redovnom školovanju.

Član 14.

Nesposobni za rad u smislu ovog zakona su:

- 1) žena starija od 60 godina i muškarac stariji od 65 godina;
- 2) dete do navršene petnaeste godine života, a ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi do kraja roka propisanog za to školovanje;
- 3) lice potpuno nesposobno za rad, prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Član 15.

Ako pojedinac, odnosno član porodice koji je nesposoban za rad ima srodnika sa kojim ne živi u porodici a koji je, prema Zakonu o braku i porodičnim odnosima dužan da učestvuje u njegovom izdržavanju, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbeđenje po ovom zakonu, prethodno će se utvrditi mogućnost i obaveze

srodnika da mu pruži izdržavanje ukoliko ta obaveza nije utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom.

Centar za socijalni rad, rešenjem utvrđuje iznos koji je srodnik po osnovu učešća u izdržavanju u obavezi da obezbedi licu nesposobnom za rad, u skladu sa kriterijumima i merilima koje propisuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Clan 16.

Za ostvarivanje prava i obaveza po osnovu ovog zakona uzimaju se u obzir svi prihodi osim dodatka na decu do troje dece, dodatka za negu i pomoc drugog lica, naknade za telesno oštećenje, primanja po osnovu nagrada i otpremnina za odlazak u penziju, kao i primanja po osnovu ucenickog i studentskog standarda.

Izuzetno od stava 1. ovog clana, dodatak za negu i pomoc drugog lica smatra se prihodom korisnika kod odredivanja učešća u troškovima smeštaja u ustanovu socijalne zaštite, dnevnog boravka i pomoci u kuci.

Clan 17.

Prihodi utvrđeni u skladu sa clanom 16. ovog zakona umanjuju se za davanje za obavezno izdržavanje lica koja ne žive u porodici.

Clan 18.

Za ostvarivanje prava i obaveza po osnovu ovog zakona uzimaju se prihodi i primanja pojedinca i porodice i to:

1) prihodi i primanja koja se ostvaruju u mesecnim iznosima u visini proseka ostvarenog u prethodnom kvartalu, odnosno u visini prihoda i primanja ostvarenih u jednom mesecu ili proseka ostvarenog u dva meseca, ako nema prihoda i primanja za sva tri meseca;

2) prihod od poljoprivredne delatnosti u visini katastarskog prihoda u tekucoj godini koji ostvaruju vlasnik, plodouživalac ili neposredni korisnik;

3) prihod od izdavanja u zakup nepokretne ili pokretne imovine;

4) prihod od drugih imovinskih prava, ako se na te prihode placaju porezi;

5) prihod od izdržavanja po osnovu srodstva i drugih pravnih osnova;

6) prihod od neregistrovane delatnosti, u prosecnom mesecnom iznosu, ostvareni u prethodnom kvartalu, i na osnovu nalaza i mišljenja ustanove koja rešava o pravu;

7) gradanima koji prvobitno obavljaju delatnost kao prihod se uzima iznos koji služi kao osnovica za obracunavanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u tekucoj godini.

Za lica u radnom odnosu prihodi iz radnog odnosa uzimaju se u ostvarenom iznosu, a najmanje u visini minimalne zarade.

Kao prihod u smislu stava 1. tac. 3) i 4) uzima se iznos koji služi kao osnovica za obracunavanje poreza i doprinosa u tekucoj godini.

Prihodi koji se iskazuju kao godišnji prihod uzimaju se u visini prosecnog mesecnog iznosa.

Clan 19.

Kao prihod od imovine i imovinskih prava smatraju se i ulozi dati na štednju, gotov novac, hartije od vrednosti i vrednost otudene imovine.

U slucaju otudenja nepokretne ili pokretne imovine kao prihod uzima se tržišna vrednost otudene imovine u momentu rešavanja o pravu iz ovog zakona.

Clan 20.

Materijalno obezbedenje utvrđuje se u mesecnom novcanom iznosu u visini razlike između nivoa socijalne sigurnosti utvrđenog u smislu clana 11. ovog zakona i iznosa prosecnog mesecnog prihoda pojedinca, odnosno porodice, ostvarenog u prethodnom kvartalu.

Materijalno obezbedenje uskladuje se kvartalno prema kretanju prosečne mesecne zarade ostvarene po zaposlenom u opštini, odnosno gradu u svakom kvartalu u odnosu na prethodni kvartal, po objavljivanju zvaničnih statističkih podataka i korisniku isplacuje razlika.

Clan 21.

Ustanova koja rešava o pravu na materijalno obezbedenje preispituje uslove za korišćenje prava svake godine, u roku od mesec dana po objavljivanju zvaničnih statističkih podataka i kretanju zarada u prvom kvartalu tekuće godine.

Za korisnike koji ostvaruju prihode iz radnog odnosa preispitivanje iz stava 1. ovog clana vrši se kvartalno po objavljivanju zvaničnih statističkih podataka.

Clan 22.

Pravo na materijalno obezbedenje priznaje se od prvog dana narednog meseca od podnošenja zahteva, ako su u momentu podnošenja zahteva bili ispunjeni uslovi za priznavanje prava.

2. Pravo na dodatak za pomoc i negu drugog lica

Clan 23.

Pravo na dodatak za pomoc i negu drugog lica ima lice kome je zbog prirode i težine stanja povrede ili bolesti neophodna pomoc i nega za obavljanje radnji radi zadovoljavanja osnovnih životnih potreba, pod uslovom da ovo pravo ne može da

ostvari po drugom pravnom osnovu i da ne koristi pravo na smeštaj u ustanovu socijalne zaštite.

Potreba za pomoci i negom utvrđuje se na osnovu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Clan 24.

BRISAN - sa 52/96

Clan 25.

Dodatak za pomoc i negu drugog lica utvrđuje se u mesečnom novčanom iznosu u visini 13% od prosečne zarade ostvarene po zaposlenom u Republici u prethodnom mesecu.

Prethodnim mesecom u smislu stava 1. ovog clana smatra se poslednji mesec za koji je, u momentu utvrđivanja prava, poznat podatak o ostvarenoj prosečnoj zaradi.

Dodatak za pomoc i negu drugog lica uskladuje se svakog meseca prema kretanju prosečne zarade ostvarene po zaposlenom u Republici u odnosu na osnovicu iz stava 1. ovog clana, na osnovu podataka republicke organizacije nadležne za poslove statistike.

3. Pravo na pomoc za osposobljavanje za rad

Clan 26.

Pravo na pomoc za osposobljavanje za rad odnosno obrazovanje i osposobljavanje za rad (u daljem tekstu: osposobljavanje za rad) imaju deca i omladina ometena u razvoju i odrasla invalidna lica koja se, prema psiho-fizickim sposobnostima i godinama života, mogu osposobiti za određen rad i to pravo ne mogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.

Utvrđivanje invalidnosti i ocena preostale radne sposobnosti i upucivanje na osposobljavanje za rad vrši se po postupku utvrđenim posebnim zakonom.

Clan 27.

Pravo na pomoc za osposobljavanje za rad ostvaruje se u vidu: upucivanja na osposobljavanje; materijalnog obezbedenja; naknade troškova smeštaja; troškova prevoza i naknade troškova osposobljavanja.

Clan 28.

Lice koje je upuceno na osposobljavanje za rad, a koje je materijalno neobezbedeno, ima pravo na materijalno obezbedenje za vreme trajanja osposobljavanja u skladu sa ovim zakonom.

Ako je licu upucenom na osposobljavanje za rad obezbeden smeštaj u odgovarajucoj ustanovi ili drugoj porodici, ima pravo na naknadu troškova smeštaja u skladu sa ovim zakonom.

Ako je licu upucenom na osposobljavanje za rad, neophodan prevoz od mesta stanovanja do mesta u kome se osposobljava za rad, ima pravo na naknadu troškova prevoza u visini stvarnih troškova najniže cene javnog saobracaja.

Clan 29.

Naknada troškova osposobljavanja za rad obuhvata troškove opremanja radnog mesta na kome se lice osposobljava, prilagodavanje uslova rada mogucnostima lica na osposobljavanju, rad instruktora i druge troškove vezane neposredno za osposobljavanje za rad.

Naknada troškova osposobljavanja za rad isplacuje se organizaciji u kojoj se lice osposobljava.

Clan 29a

Dete bez roditeljskog staranja i dete sa poremećajima u ponašanju smešteno u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu, a koje nije na redovnom školovanju, ima pravo na naknadu troškova osposobljavanja za rad.

Naknada iz stava 1. ovog clana uplacuje se organizaciji u kojoj se dete osposobljava za rad.

4. Pravo na pomoc u kuci, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu

Clan 30.

Pravo na pomoc u kuci, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu ili drugu porodicu priznaje se licu kome porodica ne može da obezbedi odgovarajuću zaštitu i licu bez porodicnog staranja kada se na drugi nacin ne može obezbediti odgovarajuća zaštita.

Vrstu prava iz stava 1. ovog clana, na osnovu svestranog razmatranja potreba korisnika i mogucnosti njegove porodice, određuje nadležna ustanova socijalne zaštite, koja rešava o pravima iz ovog zakona.

Clan 27.

Pravo na pomoc za osposobljavanje za rad ostvaruje se u vidu: upucivanja na osposobljavanje; materijalnog obezbedenja; naknade troškova smeštaja; troškova prevoza i naknade troškova osposobljavanja.

Clan 28.

Lice koje je upuceno na osposobljavanje za rad, a koje je materijalno neobezbedeno, ima pravo na materijalno obezbedenje za vreme trajanja osposobljavanja u skladu sa ovim zakonom.

Ako je licu upucenom na osposobljavanje za rad obezbeden smeštaj u odgovarajucoj ustanovi ili drugoj porodici, ima pravo na naknadu troškova smeštaja u skladu sa ovim zakonom.

Ako je licu upucenom na osposobljavanje za rad, neophodan prevoz od mesta stanovanja do mesta u kome se osposobljava za rad, ima pravo na naknadu troškova prevoza u visini stvarnih troškova najniže cene javnog saobracaja.

Clan 29.

Naknada troškova osposobljavanja za rad obuhvata troškove opremanja radnog mesta na kome se lice osposobljava, prilagodavanje uslova rada mogucnostima lica na osposobljavanju, rad instruktora i druge troškove vezane neposredno za osposobljavanje za rad.

Naknada troškova osposobljavanja za rad isplacuje se organizaciji u kojoj se lice osposobljava.

Clan 29a

Dete bez roditeljskog staranja i dete sa poremećajima u ponašanju smešteno u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu, a koje nije na redovnom školovanju, ima pravo na naknadu troškova osposobljavanja za rad.

Naknada iz stava 1. ovog clana uplacuje se organizaciji u kojoj se dete osposobljava za rad.

4. Pravo na pomoc u kuci, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu

Clan 30.

Pravo na pomoc u kuci, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu ili drugu porodicu priznaje se licu kome porodica ne može da obezbedi odgovarajuću zaštitu i licu bez porodicnog staranja kada se na drugi nacin ne može obezbediti odgovarajuća zaštita.

Vrstu prava iz stava 1. ovog clana, na osnovu svestranog razmatranja potreba korisnika i mogucnosti njegove porodice, određuje nadležna ustanova socijalne zaštite, koja rešava o pravima iz ovog zakona.

1) Pomoc u kuci

Clan 31.

Pravo na pomoc u kuci obezbeduje se starim i iznemoglim hronicno obolelim i drugim licima koja nisu u stanju da se sama o sebi staraju.

Pomoc u kuci obezbeduje se obavljanjem neophodnih kucnih poslova (održavanje cistoce stana, nabavka hrane i drugih potrebnih stvari, održavanje licne higijene i slicno).

Clan 32.

Ucešce korisnika i njegovih srodnika obaveznih na izdržavanje u troškovima pomoci u kuci utvrđuje se na osnovu merila i kriterijuma koje donosi organ uprave opštine nadležan za socijalna pitanja.

2) Dnevni boravak

Clan 33.

Pravo na dnevni boravak ima dete ometeno u fizickom ili psihickom razvoju, dete obolelo od autizma, dete sa poremećajima u društvenom ponašanju i odraslo lice, koje ima pravo na smeštaj u ustanovu ili u drugu porodicu ako je, u zavisnosti od stepena i vrste ome tenosti, mogucnosti i potreba ovih lica i drugih razloga, ovakav oblik zaštite najcelishodniji.

Clan 34.

Pravo na dnevni boravak obezbeduje se upucivanjem korisnika u odgovarajucu ustanovu socijalne zaštite koja vrši usluge dnevnog zbrinjavanja ili vaspitno-obrazovnu ustanovu koja pruža takve usluge.

Clan 35.

Ucešce korisnika i njegovih srodnika obaveznih na izdržavanje u troškovima dnevnog boravka utvrđuje se na osnovu merila i kriterijuma koje donosi organ uprave opštine nadležan za socijalna pitanja.

3) Smeštaj u ustanovu socijalne zaštite

Clan 36.

Smeštej u ustanovu socijalne zaštite ostvaruje se upucivanjem korisnika u odgovarajucu ustanovu u kojoj se obezbeduje zbrinjavanje (stanovanje, ishrana, odevanje, nega, pomoc i staranje), vaspitanje i obrazovanje, osposobljavanje za odredene radne aktivnosti i zdravstvena zaštita u skladu sa posebnim propisima,

radno-okupacione, kulturno-zabavne i rekreativno-rehabilitacione aktivnosti i usluge socijalnog rada.

Izuzetno od stava 1. ovog clana smeštaj se može vršiti i u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi, koja ispunjava uslove za pružanje usluga smeštaja, kao i u domovima učenika, odnosno studenata kada se korisnik upućuje na osposobljavanje za rad, na osnovu ugovora o pružanju usluga koji zaključuje centar za socijalni rad sa odgovarajućom ustanovom, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Clan 37.

Pravo na smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ima:

1) dete bez roditeljskog staranja i dete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama do: osposobljavanja za samostalan život, povratka u sopstvenu porodicu, ili zbrinjavanja u porodici usvojioca, ili drugoj porodici, završetka redovnog školovanja, a najduže šest meseci po završetku redovnog školovanja;

2) dete mentalno ometeno u razvoju stepena umerene, teže i teške mentalne ometenosti, višestruko ometeno u razvoju, dete obolelo od autizma, kao i dete sa smetnjama u telesnom razvoju koje nema uslova da ostane u svojoj porodici, dok traje potreba za ovim oblikom zaštite;

3) dete sa poremećajima u društvenom ponašanju;

4) trudnica i samohrana majka sa detetom do devet meseci života deteta kojoj je, usled materijalne neobebeđenosti, nerešenog stambenog pitanja, poremećenih porodičnih odnosa i sličnih situacija potrebno privremeno zbrinjavanje;

5) odraslo invalidno lice sa telesnim i kulnim oštećenjima, teško hronicno obolelo lice i lice ometeno u mentalnom razvoju koje nije u mogućnosti da samostalno živi u porodici zbog nepovoljnih zdravstvenih, socijalnih, stambenih ili porodičnih prilika i lice sa poremećajima u ponašanju;

6) penzioner i drugo staro lice koje zbog nepovoljnih zdravstvenih, socijalnih, stambenih i porodičnih prilika nije u mogućnosti da živi u porodici, odnosno u domaćinstvu;

7) lice koje se nade u skitnji ili mu je zbog drugih razloga potrebno privremeno zbrinjavanje i nadzor.

Smeštaj u ustanovi socijalne zaštite vrši se po rešenju centra za socijalni rad donetom na osnovu nalaza i mišljenja odgovarajućeg stručnog tima centra o neophodnosti smeštaja.

Nalaz i mišljenje iz stava 1. ovog clana treba da sadrži ocenu da su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog clana kao i konstataciju da je centar blagovremeno ispitao mogućnost i preduzeo mere da se obezbedi vaninstitucionalni oblik zaštite i da je, u konkretnom slučaju, smeštaj u ustanovu socijalne zaštite najcelishodniji oblik zaštite.

Clan 38.

Licima iz člana 37. stav 1. tač. 5) i 6) ovog zakona čije su mogućnosti za samostalno življenje očuvane ili su neznatnije smanjene, može se obezbediti smeštaj u ustanovu socijalne zaštite pod posebnim uslovima (u daljem tekstu: zaštićeno stanovanje).

Zaštićenim stanovanjem u smislu ovog zakona smatra se oblik zaštite kojim se obezbeđuju posebni uslovi življenja u stanovima namenjenim i prilagođenim za stanovanje penzionera i drugih starih lica a u kojima je obezbeđen odgovarajući stalni nadzor i mogućnost korišćenja servisnih usluga koje pružaju u stanu ustanove socijalne zaštite.

Član 39.

Dete bez roditeljskog staranja je dete koje nema žive roditelje, čiji su roditelji nepoznati ili su nestali i dete čiji roditelji iz bilo kojih razloga, privremeno ili trajno ne izvršavaju svoja roditeljska prava i dužnosti.

Dete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama je dete čiji roditelji, zbog nesređenih porodičnih odnosa ili iz drugih razloga, nisu u mogućnosti da mu obezbede odgovarajuće uslove za razvoj, vaspitanje i obrazovanje.

Dete sa poremećajima u društvenom ponašanju je dete koje čini krivična i prekršajna dela, ili koje bežanjem od kuće, skitnjom, ili sličnim ponašanjem, narušava opšteprihvaćena društvena pravila ponašanja.

Detetom ometenim u razvoju u smislu ovog zakona smatra se:

- 1) slepo dete,
- 2) gluvo dete,
- 3) dete sa teškim telesnim smetnjama u razvoju (paraliza, cerebralna paraliza, distrofija, plegija, paraplegija, kvadriplegija, multiple skleroza i ostale urodene i stecene telesne smetnje);
- 4) dete sa smetnjama u mentalnom razvoju (stepena umerene, teže i teške mentalne ometenosti);
- 5) dete obolelo od autizma;
- 6) dete višestruko ometeno u razvoju (sa dve ili više ometenosti).

4) Smeštaj u drugu porodicu

Član 40.

Pravo na smeštaj u drugu porodicu imaju lica koja imaju pravo na smeštaj u ustanovu po ovom zakonu.

Prilikom izbora porodice, u koju se korisnik smešta, ustanova koja vrši smeštaj rukovodice se narocito licnim svojstvima korisnika, clanova porodice u koju se korisnik smešta, stambenim i drugim mogucnostima porodice i potrebama korisnika.

Clan 41.

Korisnik se ne može smestiti u drugu porodicu:

- 1) u kojoj je neko od clanova porodice lišen roditeljskog prava ili poslovne sposobnosti;
- 2) u kojoj su poremećeni porodicni odnosi;
- 3) u kojoj neko od clanova porodice ima društveno neprihvatljivo ponašanje;
- 4) u kojoj bi zbog bolesti clana porodice bilo ugroženo zdravlje korisnika i ostvarivanje svrhe smeštaja;
- 5) ako je porodica materijalno neobezbedena u smislu ovog zakona.

Clan 42.

Medusobni odnosi ustanove koja vrši smeštaj i porodice u kojoj se smešta korisnik socijalne zaštite ureduju se pismenim ugovorom a na osnovu rešenja o smeštaju.

Ugovor se zakljucuje sa jednim clanom porodice koji na taj nacin postaje hranitelj.

Hranitelj ima pravo na naknadu za izdržavanje korisnika i naknadu za rad koje se isplacuju iz sredstava namenjenih za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite.

Izuzetno od stava 3. ovog clana, kada je hranitelj baba ili deda, odnosno brat ili sestra, koji je obveznik izdržavanja u smislu propisa o braku i porodicnim odnosima, naknada hranitelju utvrđuje se u visini razlike između naknade za izdržavanje utvrđene u smislu stava 3. ovog clana i iznosa učešća obveznika izdržavanja u troškovima smeštaja u drugu porodicu, utvrđenog u skladu s ovim zakonom.

Kriterijume za utvrđivanje visine naknade utvrđuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Smeštaj u drugu porodicu prestaje: sporazumom ugovornih strana, otkazom ugovora, raskidom ugovora, ako ne postoji više razlog za primenu tog oblika zaštite, smrću korisnika, smrću clana porodice koji je zakljucio ugovor o porodicnom smeštaju.

Otkaz ugovora o smeštaju korisnika u drugu porodicu daje se pismeno.

Otkazni rok traje najmanje 30 dana, u kom roku je ustanova dužna da licu na smeštaju obezbedi odgovarajući oblik zaštite.

Clan 43.

Ustanova koja je izvršila smeštaj korisnika u drugu porodicu dužna je da preduzima mere za njegov što brži povratak u vlastitu porodicu.

Clan 44.

Ustanova koja je izvršila smeštaj korisnika u drugu porodicu vrši stalni nadzor nad ostvarivanjem svrhe smeštaja i pruža pomoc hranitelju, koji je dužan da postupa po strucnim uputstvima.

Clan 45.

Smeštajem lica u ustanovu koja pruža usluge socijalne zaštite ili drugu porodicu ne prestaju prava i dužnosti roditelja, usvojioca i staraoca prema tome licu ukoliko nisu ogranicena ili ukinuta odlukom nadležnog organa, kao ni zakonska obaveza izdržavanja.

Clan 46.

Troškove smeštaja, odnosno deo troškova, u ustanovu koja pruža usluge socijalne zaštite ili u drugu porodicu, snosi korisnik zaštite, roditelj odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika, nadležni organ ili druga organizacija i lica koja su preuzela placanje troškova.

Clan 47.

Korisnik ucestvuje u troškovima smeštaja svim svojim primanjima, prihodima i imovinom umanjenim za iznos sredstava za licne potrebe.

Ako su prihodi i primanja korisnika nedovoljni za podmirenje troškova smeštaja, troškovi smeštaja obezbeduju se iz nepokretne imovine korisnika na nacin i po postupku utvrđenom u cl. 12. stav 1. tac. 1. i 12a. ovog zakona za korisnike materijalnog obezbedenja koji poseduju imovinu.

U troškovima smeštaja korisnika ucestvuju i roditelji i srodnici obavezni na izdržavanje, osim za lica mentalno ometena u razvoju, stepena teške i teže mentalne ometenosti, kao i lica višestruko ometena u razvoju sa teškom i težom mentalnom ometenošcu, lica obolela od autizma.

Licima smeštenim u ustanovu socijalne zaštite, koja su bez prihoda, obezbeduju se sredstva za licne potrebe, osim licu teško mentalno ometenom u razvoju i detetu do sedme godine starosti.

Kriterijume i merila za ucešce roditelja, odnosno srodnika u troškovima smeštaja u ustanovu socijalne zaštite i drugu porodicu i za odredivanje iznosa sredstava, za licne potrebe propisuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Korisnik koji je zakljucio ugovor o doživotnom izdržavanju, kao i korisnik koji zahteva smeštaj u kapacitete visokog standarda u ustanovi za smeštaj penzionera i drugih starih lica, obezbeduje placanje pune cene smeštaja.

Kapaciteti visokog standarda u smislu stava 6. ovog clana jesu garsonjere i apartmani.

6. Oprema korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu *)

Clan 47a.

Oprema korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu obuhvata odecu, obucu i troškove za prevoz korisnika do ustanove, odnosno porodice.

Pravo na opremu iz stava 1. ovog clana ima lice koje se upucuje na smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu, a tu opremu ne može samo obezbediti niti mu je mogu obezbediti srodnici koji su, prema propisima o braku i porodicnim odnosima, dužni da ucestvuju u njihovom izdržavanju.

Bliže uslove i nacin ostvarivanja prava iz stava 2. ovog clana utvrduje opština, odnosno grad.

7. Jednokratne pomoci *)

Clan 47b.

Pravo na jednokratnu pomoc obezbeduje se licu koje se iznenada ili trenutno nade u stanju socijalne potrebe.

Jednokratna pomoc može biti novcana ili u naturi.

Iznos jednokratne pomoci ne može biti veci od prosečne zarade ostvarene po zaposlenom u Republici u mesecu za koji se vrši isplata.

Bliže uslove i nacin ostvarivanja prava iz stava 1. ovog clana kao i visinu jednokratne pomoci utvrduje opština, odnosno grad.

***) Pažnja - ovakva numeracija odeljaka 6. i 7. data je u originalu izmena u br. 33/93**

5. Pravo na usluge socijalnog rada

Clan 48.

Uslugama socijalnog rada, u smislu ovog zakona smatra se preventivna delatnost, dijagnostika, tretman i savetodavno-terapijski rad, zasnovan na primeni strucnih i naucnih saznanja u cilju pružanja strucne pomoci pojedincima, porodicama i društvenim grupama da rešavaju svoje životne teškoce ili pomoc u organizovanju lokalnih i drugih zajednica da sprecajaju socijalne probleme i ublažavaju posledice.

Pravo na usluge socijalnog rada imaju svi građani, bez plaćanja, ako ovim zakonom nije drukcije određeno.

Opština, odnosno grad može propisati učešće građana u troškovima određenih usluga socijalnog rada koje pruža centar za socijalni rad, a koje nisu u funkciji preventive, ostvarivanja prava iz ovog zakona i porodično-pravne zaštite.

III. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Clan 49.

O zahtevima za ostvarivanje prava iz ovog zakona rešava u prvom stepenu centar za socijalni rad osnovan za teritoriju na kojoj podnosilac zahteva ima prebivalište.

Clan 50.

Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona pokrece se na zahtev lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika ili staraoca i po službenoj dužnosti.

Centar za socijalni rad pokrece postupak po službenoj dužnosti na svoju inicijativu ili povodom inicijative građana ili ovlašćenih organa i drugih pravnih i fizickih lica, kada je to u interesu lica ili društvene zajednice, ili kada postoji interes trećih lica.

Zahtev za ostvarivanje prava na materijalno obezbedenje podnosi se na propisanom obrascu ciju sadržinu utvrđuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Zahtev, u ime porodice, podnosi jedan poslovno sposoban član.

Podnosilac zahteva iz stava 4) ovog člana, je dužan da u obrazac unese potpune i istinite podatke za sebe i članove svoje porodice.

Clan 51.

Licu koje se nade na teritoriji opštine van svog prebivališta u stanju trenutne i izuzetno teške situacije koja zahteva neodložno obezbedenje nekog od oblika socijalne zaštite centar za socijalni rad pružice odgovarajući oblik zaštite.

Centar za socijalni rad na ciji je teret pružena pomoc iz stava 1. ovog člana ima pravo na naknadu troškova od centra za socijalni rad koji obavlja poslove za područje na kom lice ima prebivalište.

Clan 52.

Mesna nadležnost za maloletno lice određuje se prema prebivalištu roditelja.

Za maloletno lice ciji roditelji ne žive zajedno mesna nadležnost se određuje prema prebivalištu roditelja, kome je maloletno lice povereno na čuvanje i vaspitanje.

Ako ni jedan od roditelja maloletnog lica nije poznat ili ako nije poznato njegovo prebivalište, postupak vodi centar za socijalni rad na cijem području se maloletno lice zateklo.

Clan 53.

Ako se izmene okolnosti na osnovu kojih je po ovom zakonu bila određena mesna nadležnost, postupak nastavlja nadležni centar za socijalni rad.

Ako po okoncanju postupka korisnik kome je priznato pravo promeni prebivalište, centar za socijalni rad dužan je da spise predmeta o priznatom pravu dostavi nadležnom centru novog mesta prebivališta korisnika, koji je u obavezi da u roku od 30 dana odluci o pravu korisnika.

Do okoncanja postupka iz stava 1. ovog clana centar koji je priznao pravo pre nastupanja promene, obezbedivace izvršenje tog prava.

Clan 54.

Ako nastane spor o mesnoj nadležnosti centar za socijalni rad koji je započeo postupak, dužan je da do okoncanja spora obezbedi neophodnu zaštitu korisnika.

Clan 55.

O sukobu mesne nadležnosti između centara za socijalni rad rešava ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Clan 56.

Kada se kao korisnika prava iz ovog zakona pojavljuje porodica za nosioca prava se određuje jedan član porodice.

Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona vodi se po odredbama Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukcije određeno.

Ako prvostepeni organ, prilikom rešavanja po zahtevu posumnja u verodostojnost dokaza o materijalnom stanju podnosioca zahteva i o drugim okolnostima koje su od uticaja na ostvarivanje prava na materijalno obezbedenje, mišljenje mesne kancelarije može se koristiti pri odlucivanju o pravu na materijalno obezbedenje.

Clan 57.

O žalbi protiv rešenja centra za socijalni rad, o pravima koja su, ovim zakonom, utvrđena kao prava iz okvira prava i dužnosti Republike, rešava ministar nadležan za socijalna pitanja.

O žalbi protiv rešenja centra za socijalni rad sa teritorije Autonomne Pokrajine Vojvodine, o pravima iz stava 1. ovog clana, rešava pokrajinski organ uprave nadležan za poslove socijalne zaštite.

O žalbi protiv rešenja centra za socijalni rad sa teritorije grada Beograda, o pravima iz stava 1. ovog clana, rešava gradska uprava.

Nadležni drugostepeni organ iz st. 1, 2. i 3. ovog clana, vrši, jednom godišnje, reviziju rešenja o priznatim pravima iz okvira prava i dužnosti Republike.

Poslove iz st. 2, 3. i 4. ovog clana pokrajinski organ uprave, odnosno gradska uprava, obavljaju kao poverene poslove.

O žalbi protiv rešenja centra za socijalni rad, o pravima iz okvira prava i dužnosti opštine, odnosno grada, rešava nadležna opštinska, odnosno gradska uprava.

Opštinska, odnosno gradska uprava iz stava 6. ovog clana, vrši jednom godišnje reviziju rešenja o priznatim pravima iz okvira prava i dužnosti opštine, odnosno grada.

O zakonitosti konacnih akata iz st. 2, 3. i 4. ovog clana, odlucuje Vrhovni sud Srbije.

Clan 57a

Rešenja o priznatom pravu na materijalno obezbedenje, dodatak za pomoc i negu drugog lica, pomoc za osposobljavanje za rad, smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu, rešenje kojim je utvrđena obaveza srodnika u izdržavanju korisnika materijalnog obezbedenja u smislu clana 15. stav 2. ovog zakona, kao i rešenje o učešću u troškovima smeštaja u smislu clana 47. ovog zakona, podležu reviziji.

Reviziju vrši organ nadležan za rešavanje po žalbi na rešenje iz stava 1. ovog clana.

Revizija rešenja ne odlaže izvršenje rešenja.

Clan 57b

Na zahtev organa iz clana 57a stav 2. ovog zakona prvostepeni organ je dužan da u roku od osam dana dostavi tražene spise na reviziju.

U vršenju revizije nadležni organ stavlja na prvostepeno rešenje zabeležbu da je revizija izvršena i da je rešenje u skladu sa zakonom ili ukida, odnosno poništava i vraća prvostepeno rešenje na ponovni postupak i odlucivanje, ako rešenje nije u skladu sa zakonom.

Protiv rešenja donetog u reviziji može se pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Srbije.

Ako protiv prvostepenog rešenja nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku od dva meseca od prijema predmeta na reviziju, smatrace se da je revizija izvršena i da je rešenje doneto u skladu sa zakonom.

Clan 52v

Administrativno izvršenje rešenja koje, u skladu s ovim zakonom donosi centar za socijalni rad, dozvoljava i sprovodi centar za socijalni rad koji je doneo prvostepeno rešenje.

O žalbi na zaključak o dozvoli izvršenja rešava ministar nadležan za socijalna pitanja.

Organi unutrašnjih poslova dužni su da centru za socijalni rad, na njegov zahtev, pruže pomoc u sprovođenju izvršenja.

Na postupak izvršenja primenjuje se zakon kojim je ureden opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugacije određeno.

Clan 58.

Komisije za ocenu nesposobnosti za rad i potrebe za negom i pomoci drugog lica, kao i za utvrđivanje invalidnosti i preostale radne sposobnosti radi upucivanja na osposobljavanje za rad obrazuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Sastav i način rada komisija iz stava 1. ovog clana utvrđuje se aktom o obrazovanju komisije.

Clan 59.

Korisnik prava i obaveza iz ovog zakona, odnosno njegov zakonski zastupnik ili staralac dužan je da nadležnom centru za socijalni rad prijavi svaku promenu od uticaja na priznato pravo i utvrđenu obavezu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Clan 60.

Sve promene koje su od uticaja na korišćenje prava i utvrđenih obaveza po ovom zakonu uzimaju se u obzir od prvog dana narednog meseca po njihovom nastupanju odnosno od 15-og u mesecu ako je promena nastupila do 15-og u mesecu.

Clan 61.

Pravo na materijalno obezbedenje miruje dok se korisnik nalazi na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od mesec dana, a korisniku koji se nalazi na bolničkom lečenju, iznos materijalnog obezbedenja umanjuje se za 50% po isteku drugog meseca bolničkog lečenja pa do kraja lečenja.

Pravo na dodatak za pomoc i negu drugog lica miruje dok se korisnik nalazi na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od mesec dana i dok se nalazi na bolničkom lečenju duže od tri meseca, a ne ucestvuje u troškovima lečenja.

Clan 62.

Nalaz i mišljenje centra za socijalni rad o cinjenicama o kojima se ne vodi službena evidencija i kojim se utvrđuje mogućnost propuštene zarade, služi kao dokazno sredstvo za ostvarivanje prava iz ovog zakona.

Nalaz i mišljenje iz stava 1. ovog člana kao dokazna isprava mora biti u formi koju propisuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Član 63.

Prilikom rešavanja o zahtevu za priznavanje prava iz ovog zakona prvostepeni organ je dužan da utvrdi kojim se pravom na najcelishodniji način obezbeđuje zadovoljavanje potreba pojedinca, odnosno porodice.

Prvostepeni organ je dužan da po službenoj dužnosti svojim rešenjem utvrdi način korišćenja prava, a u procenju, i mimo volje korisnika, zameni jedno pravo drugim, kada je to u interesu korisnika ili javnom interesu, ako je korisnik poslovno nesposoban.

Član 64.

Centar za socijalni rad dužan je da nadležnoj službi zapošljavanja dostavlja primerak rešenja o ostvarenom pravu na materijalno obezbeđenje za nezaposlenog pojedinca ili člana porodice.

Nadležna služba za zapošljavanje dužna je da obavesti centar za socijalni rad ako se korisnik prava na novcanu pomoć zaposli, radno angažuje, stekne pravo na novcanu pomoć za stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju, odbije ponudeno zaposlenje, radno angažovanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju odnosno osnovno obrazovanje.

IV. USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 65.

Ostvarivanje ovim zakonom utvrđenih prava od opšteg interesa u oblasti socijalne zaštite i drugih prava utvrđenih ovim zakonom, obezbeđuje se preko ustanova socijalne zaštite utvrđenih ovim zakonom.

Ustanove socijalne zaštite koje se osnivaju radi ostvarivanja ovim zakonom utvrđenih prava od opšteg interesa, osniva Vlada Republike Srbije, u skladu sa planom mreže koju donosi.

Radi obezbeđivanja ostalih prava iz ovog zakona opština osniva ustanove socijalne zaštite, na osnovu kriterijuma koje utvrđuje Vlada Republike Srbije.

Ustanova socijalne zaštite koju osniva Vlada Republike Srbije, odnosno opština ili grad, može vršiti promenu svoje delatnosti, kao i statusne promene.

Osnivac daje saglasnost na promenu delatnosti i na statusne promene ustanove socijalne zaštite iz stava 4. ovog člana.

Druga pravna i fizicka lica mogu osnivati ustanove socijalne zaštite osim centra za socijalni rad i zavoda za vaspitanje dece i omladine.

Clan 66.

Ustanove socijalne zaštite mogu da se osnuju ako imaju obezbeden prostor, opremu i potreban broj strucnih i drugih radnika, u zavisnosti od vrste ustanove, koji obavljaju delatnost ustanove socijalne zaštite u skladu sa ovim zakonom.

Bliže uslove u pogledu prostora, opreme i potrebnih strucnih i drugih radnika za osnivanje ustanova socijalne zaštite propisuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Clan 67.

Ustanova socijalne zaštite koju osniva Vlada Republike Srbije može poceti sa radom i obavljati delatnost kada ministarstvo nadležno za socijalna pitanja utvrdi da su ispunjeni uslovi za pocetak rada i obavljanje delatnosti ustanove.

Ustanova socijalne zaštite koju osniva opština, odnosno grad može poceti sa radom i obavljati delatnost kada opštinski odnosno gradski organ uprave nadležan za socijalna pitanja utvrdi da su ispunjeni uslovi za pocetak rada i obavljanje delatnosti ustanove.

Ustanova za smeštaj korisnika koju osniva drugo pravno i fizicko lice može poceti sa radom i obavljati delatnost kada ministarstvo nadležno za socijalna pitanja utvrdi da su ispunjeni uslovi za pocetak rada i obavljanje delatnosti ustanove.

Ustanova za dnevni boravak i pomoc u kuci koju osniva drugo pravno i fizicko lice može poceti sa radom i obavljati delatnost kada gradska, odnosno opštinska uprava, utvrdi da su ispunjeni uslovi za pocetak rada i obavljanje delatnosti ustanove.

Clan 68.

Druga pravna i fizicka lica mogu obavljati delatnost, odnosno poslove u oblasti socijalne zaštite pod uslovima i na nacin utvrđen ovim zakonom za obavljanje tih delatnosti, odnosno poslova.

Druga pravna i fizicka lica mogu obavljati delatnost, odnosno poslove socijalne zaštite, u zavisnosti od njihove vrste, ako imaju obezbeden odgovarajuci prostor i opremu i ako lice koje obavlja te poslove ima odgovarajucu strucnu spremu.

Bliže uslove iz stava 2. ovog clana propisuje ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Kada druga pravna i fizicka lica osnivaju ustanove odredene ovim zakonom sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom, u pogledu uslova za njihovo osnivanje primenjuju se odredbe ovog zakona i akti nadležnog ministarstva propisani za te ustanove.

Clan 69.

Na osnivanje, upravljanje, rukovodenje, položaj zaposlenih u ustanovi socijalne zaštite, nadzor nad zakonitošću rada i ukidanje, primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje sistem javnih službi.

Clan 69a.

Nadzor nad zakonitošću rada i akata ustanova socijalne zaštite vrši ministarstvo nadležno za socijalna pitanja, a nadzor nad zakonitošću rada i akata centra za socijalni rad i ustanova za dnevni boravak i pomoc u kuci na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine i grada Beograda vrši nadležni pokrajinski organ uprave za socijalnu zaštitu, odnosno gradska uprava grada Beograda, kao poverene poslove.

Clan 69v

Upravni odbor ustanove socijalne zaštite ima najmanje pet clanova od kojih su najmanje dva iz reda zaposlenih u ustanovi.

Predsednik i clanovi upravnog odbora imenuju se za period od cetiri godine.

Clan 69g

Nadzorni odbor ustanove socijalne zaštite ima najmanje tri clana od kojih je najmanje jedan iz reda zaposlenih u ustanovi.

Predsednik i clanovi nadzornog odbora imenuju se za period od cetiri godine.

Clan 70.

Ustanova socijalne zaštite vodi evidenciju o korisnicima i dokumentaciju o strucnom radu.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja propisuje sadržaj i nacin vodenja evidencije i dokumentacije iz stava 1. ovog clana.

Clan 71.

Ustanove socijalne zaštite koje obezbeduju ostvarivanje prava od opšteg interesa, u smislu ovog zakona, podnose godišnji izveštaj o svom radu ministarstvu nadležnom za socijalna pitanja.

Ustanove socijalne zaštite koje obezbeduju ostvarivanje ostalih prava iz ovog zakona podnose godišnji izveštaj o svom radu opštinskom odnosno gradskom organu uprave nadležnom za socijalna pitanja.

Clan 72.

Osnove programa vaspitnog rada u ustanovama za socijalnu zaštitu dece i omladine lišene roditeljskog staranja i dece i omladine sa poremećajima u društvenom ponašanju donosi ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

Clan 73.

Ustanova socijalne zaštite za smeštaj dužna je da primi korisnika ako raspolaže slobodnim mestom i ako korisnik ispunjava uslove propisane za prijem u takvu ustanovu utvrđene ovim zakonom i statutom ustanove.

Prijem korisnika na smeštaj u ustanovu socijalne zaštite vrši se na osnovu rešenja centra za socijalni rad, odnosno organa starateljstva.

Ustanova socijalne zaštite ne može otpustiti korisnika pre nego što preduzme sve mere i postigne sporazum sa organom koji je uputio korisnika, o primeni drugog oblika socijalne zaštite.

Nacin prijema i otpuštanja korisnika utvrđuje se statutom ustanove socijalne zaštite, u skladu sa ovim zakonom.

Clan 74.

Ukoliko se u ustanovi socijalne zaštite organizuje štrajk, mora se obezbediti, u zavisnosti od delatnosti ustanove, nesmetano i kontinuirano obavljanje sledećih poslova:

- 1) redovna isplata novčanih primanja korisnika;
- 2) zbrinjavanje i zdravstvena zaštita korisnika smeštenih u ustanovi socijalne zaštite;
- 3) dnevni boravak, ishrana i nega u okviru pomoci u kuci.

Opštim aktom utvrđuju se poslovi i zadaci iz stava 1. ovog clana koji moraju da se obavljaju za vreme trajanja štrajka, kao i nacin i uslovi za obavljanje tih poslova i zadataka.

Clan 75.

Ustanove socijalne zaštite u obavljanju svoje delatnosti, saraduju sa korisnikom, porodicom korisnika, građanima, ustanovama u oblasti zdravlja, vaspitanja, obrazovanja, osposobljavanja i rehabilitacije, organizacijama crvenog krsta, invalidskim i drugim humanitarnim organizacijama, drugim ustanovama i preduzecima, verskim organizacijama i fondacijama.

1. Vrste i delatnost ustanova

Clan 76.

Ustanove socijalne zaštite (u daljem tekstu: ustanova) su:

- 1) centar za socijalni rad;
- 2) ustanove za smeštaj korisnika;
- 3) ustanove za dnevni boravak i pomoc u kuci.

1) Centar za socijalni rad

Clan 77.

Centar za socijalni rad osniva opština, odnosno više opština i Grad Beograd u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Vlada Republike Srbije.

Clan 78.

U sprovođenju socijalne zaštite i socijalnog rada centar za socijalni rad vrši sledeća javna ovlašćenja: rešava u prvom stepenu o ostvarivanju prava utvrđenih ovim zakonom; pruža usluge socijalnog rada u postupku rešavanja o tim pravima; vrši isplatu novčanih prava utvrđenih ovim zakonom.

Centar za socijalni rad pored poslova iz stava 1. ovog clana, obavlja i strucne poslove u sprovođenju socijalne zaštite i socijalnog rada i to:

- 1) otkriva i prati socijalne potrebe gradana i probleme u oblasti socijalne zaštite;
- 2) predlaže i preduzima mere u rešavanju stanja socijalnih potreba gradana i prati njihovo izvršenje;
- 3) organizuje i sprovodi odgovarajuće oblike socijalne zaštite i neposredno pruža usluge socijalne zaštite i socijalnog rada;
- 4) razvija i unapređuje preventivne aktivnosti koje doprinose sprečavanju i suzbijanju socijalnih problema;
- 5) pruža dijagnostičke usluge, sprovodi odgovarajući tretman, savetodavno-terapijske usluge i strucnu pomoc korisnicima;
- 6) podstice, organizuje i koordinira profesionalni i dobrovoljni humanitarni rad u oblasti socijalne zaštite;
- 7) vodi evidenciju i dokumentaciju o pruženim uslugama i preduzetim merama u okviru svoje delatnosti;
- 8) vodi evidenciju o deci za usvojenje i potencijalnim usvojiocima na podrucju za koje je osnovan;
- 9) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i odlukom skupštine opštine.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja utvrđuje normative i standarde za obavljanje poslova centara za socijalni rad u vršenju javnih ovlašćenja.

2) Ustanove za smeštaj korisnika

Clan 79.

Ustanove za smeštaj korisnika osniva Vlada Republike Srbije, radi obezbeđivanja prava na smeštaj utvrđenog ovim zakonom.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja utvrđuje normative i standarde za obavljanje delatnosti u ustanovama za smeštaj korisnika.

Ustanove iz stava 1. ovog clana mogu, u skladu sa ovim zakonom, obavljati i poslove radi obezbeđivanja prava koja se po ovom zakonu obezbeđuju u opštini, odnosno gradu na osnovu ugovora koji zaključuju sa nadležnim organima opštine, odnosno grada.

Vlada Republike Srbije može poveriti Centru za socijalni rad, odnosno ustanovi za dnevni boravak i pomoc u kuci obavljanje poslova iz delokruga ustanova za smeštaj korisnika u skladu sa mrežom ustanova socijalne zaštite.

(1) Dom za decu i omladinu

Clan 80.

Dom za decu i omladinu obezbeđuje zbrinjavanje deci bez roditeljskog staranja i deci ciji je razvoj ometen porodicnim prilikama do obezbeđivanja uslova za povratak u sopstvenu porodicu ili zbrinjavanja u usvojilackoj ili drugoj porodici, odnosno do osposobljavanja za samostalan život.

U okviru smeštaja deci iz stava 1. ovog clana obezbeđuje se nega i staranje o zdravlju, vaspitanju, pomoc u obrazovanju i osposobljavanju za rad.

(2) Centar za zaštitu odojčadi, dece i omladine

Clan 81.

Centar za zaštitu odojčadi, dece i omladine pored delatnosti utvrdene clanom 80. ovog zakona organizuje zbrinjavanje samohrane trudnice i majke sa detetom posle porodaja do devet meseci života deteta, organizuje i neposredno vrši smeštaj u druge porodice dece i omladine bez roditeljskog staranja i sa poremećenim porodicnim prilikama u skladu sa ovim zakonom i u oblasti porodicno-pravne zaštite.

Centar za zaštitu odojčadi, dece i omladine, na osnovu programa zdravstvene delatnosti, u skladu sa posebnim propisima obezbeđuje deci od rođenja do trece godine života preventivnu zdravstvenu zaštitu i negu, medicinsku dijagnostiku, lecenje, rehabilitaciju, vaspitanje i socijalnu zaštitu.

(3) Centar za porodicni smeštaj

Clan 82.

Centar za porodicni smeštaj organizuje i neposredno vrši smeštaj u druge porodice dece bez roditeljskog staranja, vrši uvid u rad i pruža strucnu pomoc porodici kojoj je dete povereno na zbrinjavanje i vapitanje sve dok se ne obezbede uslovi za njegov povratak u sopstvenu porodicu, odnosno do osposobljavanja za samostalan život i rad.

(4) Prihvatište za decu i omladinu

Clan 83.

Prihvatište za decu i omladinu obezbeduje privremeno zbrinjavanje dece i omladine koju uputi nadležni centar za zdravstvenu zaštitu, vaspitanje i obrazovanje kulturno-zabavne i druge potrebe, dok se za njih ne utvrdi odgovarajući oblik zaštite.

(5) Dom za decu i omladinu ometenu u razvoju

Clan 84.

Dom za decu i omladinu ometenu u razvoju obezbeduje deci i omladini ometenoj u razvoju, stepena umerene, teže i teške mentalne ometenosti, višestruko ometenoj u razvoju i oboleloj od autizma:

- 1) odgovarajuće oblike vaspitanja, obrazovanja i osposobljavanja za rad i radne aktivnosti, u skladu sa njihovim psihickim i fizickim sposobnostima;
- 2) rad na ublažavanju ili otklanjanju posledica u njihovom razvoju;
- 3) radno angažovanje pod posebnim uslovima u skladu sa njihovom osposobljenošću za rad;
- 4) potpuno i trajno zbrinjavanje (stanovanje, ishrana, nega, zdravstvena zaštita, kulturno-zabavne i druge aktivnosti) u skladu sa njihovim potrebama i psihofizickim sposobnostima.

Dom za decu i omladinu ometenu u razvoju može da formira radionice za rad pod posebnim uslovima i da radno angažuje osposobljene korisnike pod stalnim strucnim nadzorom.

Ustanova iz stava 1. ovog clana koja, pored trajnog zbrinjavanja, organizuje petodnevni i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju je centar.

(6) Dom za telesno invalidnu decu i omladinu sa ocuvanim mentalnim sposobnostima

Clan 85.

Dom za telesno invalidnu decu i omladinu sa ocuvanim mentalnim sposobnostima obezbeduje ovim korisnicima smeštaj, zdravstvenu zaštitu, vaspitanje, rekreativno-kulturno-zabavne aktivnosti, a u skladu sa njihovim sposobnostima i stepenom invalidnosti pomoc u obrazovanju i osposobljavanje za rad.

Ustanova iz stava 1. ovog clana može da organizuje i petodnevni i dnevni boravak telesno invalidne dece i omladine.

(7) Zavod za vaspitanje dece i omladine

Clan 86.

Zavod za vaspitanje dece i omladine obezbeduje zbrinjavanje, vaspitanje i obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i zdravstvenu zaštitu dece i omladine sa poremećajima u ponašanju i preuzima odgovarajuće mere radi sprečavanja u daljem narušavanju opšte prihvacenih društvenih normi ponašanja, vršenju prestupa i vršenju krivičnih dela.

U zavodu, iz stava 1. ovog clana se, u skladu sa posebnim propisima, sprovode vaspitne mere upucivanja u vaspitnu ustanovu.

Zavod, iz stava 1. ovog clana, obezbeduje prihvatanje i zbrinjavanje dece i omladine koja se usled raznih okolnosti nadu van mesta prebivališta, sve dok se ne utvrdi mogućnost za njihovo vraćanje u sopstvenu porodicu, porodicu hranitelja ili u ustanovu u kojoj su smešteni.

Zavod, iz stava 1. ovog clana, može organizovati dnevni boravak, prihvatilište i prihvatnu stanicu za decu, porodicu hranitelja ili u ustanovu u kojoj su smešteni.

(8) Prihvatne stanice

Clan 87.

Prihvatna stanica za decu i omladinu vrši prihvatanje i kratkotrajan smeštaj dece i omladine koja se nadu u skitnji, prosjacenju, ili drugim slucajevima kojima je hitno potreban kratkotrajan smeštaj, obezbeduje smeštaj, ishranu, primenu zdravstveno-higijenskih mera, utvrđivanje njihovog identiteta i prebivališta, sacinjavanje nalaza o njihovom stanju i ponašanju, sa ciljem da se dete što brže vrati svojim roditeljima, ili domu u kome je bilo ili da se uputi ustanovi u opštini kojoj pripada, ili u prihvatilište ako je potreban temeljitiji opservaciono-dijagnosticki tretman.

Zavod za decu i omladinu može organizovati poslove prihvatne stanice za decu i omladinu.

(9) Prihvatilište

Clan 88.

Prihvatište za decu i omladinu sa poremećajima u društvenom ponašanju obezbeđuje privremeno i celovito zbrinjavanje ove dece i omladine, koju uputi nadležni centar, ili prihvatna stanica iz člana 87. ovog zakona, primenom zdravstveno-higijenskih mera, vaspitanjem i obrazovanjem, kulturno-zabavne i druge potrebe, dok se za njih ne utvrdi odgovarajući oblik trajnog zbrinjavanja, a na osnovu sprovedenog odgovarajućeg opservaciono-dijagnostičkog tretmana.

Prihvatište iz stava 1. ovog člana može se organizovati u okviru doma za vaspitanje dece i omladine.

(10) Dom za penzionere i stara lica

Član 89.

Dom za penzionere i stara lica svojim korisnicima obezbeđuje stanovanje, ishranu, negu, zdravstvenu zaštitu, kulturno-zabavne, rekreativne, okupacione, i druge aktivnosti, usluge socijalnog rada i druge usluge zavisno od potreba, sposobnosti i interesovanja korisnika.

(11) Gerontološki centar

Član 90.

Gerontološki centar, pored delatnosti utvrđene u članu 89. ovog zakona, obezbeđuje usluge u zaštićenom stanovanju.

Gerontološki centar može, u skladu sa ovim zakonom, obavljati poslove pružanja pomoći u kući, dnevnog boravka, pensionera i drugih starih lica na osnovu ugovora koji zaključuje sa nadležnim organom opštine.

Član 91.

Dom i gerontološki centar mogu organizovati i poslove prihvatne stanice i prihvatilišta za odrasla i stara lica.

Poslovima prihvatne stanice, u smislu ovog zakona, smatra se prihvatanje i zbrinjavanje lica koja se nadu u skitnji, i u drugim slučajevima kada mu je neophodno organizovano zbrinjavanje, dok se ne omogući njihov povratak u mesto prebivališta ili dok se za njih ne utvrdi odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Poslovima prihvatilišta u smislu ovog zakona smatra se privremeno ali celovito zbrinjavanje, obezbeđenje zdravstvene zaštite, kulturno-zabavnih i drugih potreba za lica koja uputi centar za socijalni rad dok za njih ne utvrdi odgovarajući oblik zaštite.

(12) Dom za odrasla invalidna lica

Član 92.

Dom za odrasla invalidna lica obezbeđuje odraslim telesno-invalidnim licima, kod kojih su očuvane mentalne sposobnosti i licima sa kulnim oštećenjima, potpuno i trajno zbrinjavanje, zdravstvenu zaštitu, radno angažovanje, rekreativno-kulturne i zabavne aktivnosti, u skladu sa njihovim preostalim sposobnostima.

(13) Zavod (dom) za smeštaj lica ometenih u mentalnom razvoju i duševno obolelih lica

Clan 93.

Zavod za odrasla lica ometena u mentalnom razvoju i duševno obolela lica obezbeđuje svim korisnicima zbrinjavanje, zdravstvenu zaštitu, radnu i okupacionu terapiju u skladu sa njihovim sposobnostima i zdravstvenim stanjem, kulturno-zabavne i rekreativno-rehabilitacione sadržaje.

Clan 94.

Dom za umereno, teže i teško mentalno nedovoljno razvijena odrasla i stara lica obezbeđuje korisnicima prema vrsti i stepenu ometenosti zbrinjavanje, zdravstvenu zaštitu, radnu i okupacionu terapiju, kulturno-zabavne, rekreativno-rehabilitacione sadržaje u skladu sa njihovim sposobnostima i zdravstvenim stanjem.

Dom iz stava 1. ovog clana može da formira radionice za rad pod posebnim uslovima i da radno angažuje korisnike zavisno od njihovih sposobnosti.

Clan 95.

Dom za duševno obolela lica obezbeđuje korisnicima zbrinjavanje, zdravstvenu zaštitu, radnu i okupacionu terapiju i pruža druge usluge, u skladu sa njihovim sposobnostima i zdravstvenim stanjem.

3) Ustanove za dnevni boravak i pomoc u kuci

Clan 96.

Ustanove za dnevni boravak i pomoc u kuci, osniva opština radi obezbeđivanja prava na dnevni boravak i pomoc u kuci utvrđenih ovim zakonom.

Nadležni organ za socijalna pitanja opštine utvrđuje normative i standarde za obavljanje delatnosti u ustanovama iz stava 1. ovog clana.

(1) Centar za dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju

Clan 97.

Centar za dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju obezbeđuje korisnicima dnevni boravak, ishranu, zdravstvenu zaštitu, vaspitno-obrazovni rad,

osposobljavanje za rad i radne aktivnosti i kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti, prema njihovim sposobnostima, sklonostima i ispoljenom interesu.

Centar za dnevni boravak može za radno osposobljavanje korisnika da obezbedi uključivanje u proizvodni rad prema njihovim sposobnostima, pod posebnim uslovima i stalnim nadzorom.

(2) Centar za dnevni boravak

Clan 98.

Centar za dnevni boravak dece i omladine sa poremećajima u društvenom ponašanju obezbeduje korisnicima dnevni boravak i ishranu, vaspitno-obrazovni rad, kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti prema njihovim sklonostima i sposobnostima.

U centru iz stava 1. ovog clana može se izvršavati izrecena vaspitna mera upucivanja u disciplinski centar.

Centar iz stava 1. ovog clana može se organizovati u okviru doma za vaspitanje dece i omladine.

(3) Ustanove za dnevno zbrinjavanje odraslih i starih lica

Clan 99.

Ustanove za dnevno zbrinjavanje odraslih i starih lica obezbeduju na najadekvatniji način zadovoljenje osnovnih životnih potreba odraslim i starim licima kroz dnevno zbrinjavanje i pomoć u stanu.

Ustanove iz stava 1. ovog clana mogu se osnivati kao samostalne ili u okviru drugih ustanova socijalne zaštite, koje pružaju usluge odraslim i starim licima.

(4) Dnevni centar za umereno i teže mentalno nedovoljno razvijena odrasla i stara lica

Clan 100.

Dnevni centar za umereno i teže mentalno nedovoljno razvijena lica svojim korisnicima obezbeduje dnevni boravak, ishranu, zdravstvenu zaštitu, radnu i okupacionu terapiju i kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti prema njihovim sposobnostima i sklonostima.

(5) Dnevni centar za radno-proizvodne aktivnosti invalidnih lica

Clan 101.

Dnevni centar za radno-proizvodne aktivnosti invalidnih lica pruža ovim licima, koja zbog stepena i vrste invalidnosti i opšteg psihofizickog stanja ne ispunjavaju uslove za zasnivanje radnog odnosa, dnevno zbrinjavanje, osposobljavanje za radno proizvodne, rekreativne i druge aktivnosti.

(6) Centar za pomoc u kuci

Clan 102.

Centar za pomoc i negu u kuci obezbeduje starim, iznemoglim i drugim odraslim licima obavljanje neophodnih kucnih poslova i negu u njihovom domacinstvu.

(7) Klub za stara i odrasla lica

Clan 103.

Klub za stara i odrasla lica obezbeduje svojim korisnicima zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba, a narocito: druženje, odnosno socijalnu integraciju i rehabilitaciju, razvijanje solidarnosti, odnosno samopomoci, kulturno-zabavne, rekreativne, duhovne i druge potrebe.

Klub može, u skladu sa mogucnostima i interesovanjem korisnika, da organizuje radne i proizvodne aktivnosti, kucnu radinost, ishranu, pranje i peglanje rublja i druge usluge u klubu ili u stanu korisnika.

(8) Dnevni centar za stara i odrasla lica

Clan 104.

Dnevni centar za stara i odrasla lica obezbeduje svojim korisnicima dnevni boravak, ishranu, odgovarajuće usluge zdravstvene zaštite, radnu i okupacionu terapiju, kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti i druge usluge, zavisno od potreba korisnika.

V. NADZOR NAD STRUCNIM RADOM I STRUCNA POMOC

Clan 105.

Nad obavljanjem strucnog rada u delatnosti socijalne zaštite vrši se strucni nadzor.

Nadzorom nad strucnim radom utvrđuje se da li se strucni rad na ostvarivanju socijalne zaštite zasniva na savremenim naucnim i strucnim metodama i dostignucima za tu vrstu delatnosti socijalne zaštite i da li je zaštita korisnika organizovana na najcelishodniji i najefikasniji nacin.

Nadzor nad strucnim radom vrši se stalno i sistematski ukljucujuci neposredan uvid, kontrolu i druge oblike provere ostvarivanja zadataka, odnosno nacina organizovanja i primene odgovarajucih strucnih postupaka i metoda na ostvarivanju pojedinih prava i oblika socijalne zaštite kao i neposrednu strucnu pomoc.

Clan 106.

Nadzor nad strucnim radom sprovodi ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Clan 107.

Kompletan nadzor nad strucnim radom vrši se najmanje jedanput u dve godine.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja utvrđuje godišnji program sprovođenja nadzora nad strucnim radom.

Nadzor nad strucnim radom može se vršiti i mimo rokova utvrđenih programom za sprovođenje nadzora na osnovu predloga korisnika, ustanove, gradana i drugih subjekata.

Clan 108.

Izveštaj o izvršenom nadzoru nad strucnim radom dostavlja se u roku od 30 dana po obavljenom nadzoru ustanovi gde je vršen nadzor, osnivaču ustanove i organu koji je dao saglasnost za obavljanje delatnosti odnosno poslova, drugim pravnim i fizickim licima.

Clan 109.

Ustanove i gradani koji obavljaju određene poslove iz delatnosti socijalne zaštite obavezni su da preduzmu mere za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obaveste ministarstvo nadležno za socijalna pitanja.

Clan 110.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja propisuje način i postupak za vršenje nadzora nad strucnim radom, način na koji treba otkloniti uocene nedostatke i druga pitanja od značaja za vršenje nadzora.

Clan 111.

Nadzor nad strucnim radom mogu da vrše strucnjaci koji imaju najmanje isti stepen strucne spreme kao i radnici ustanove socijalne zaštite u kojoj se vrši nadzor.

VI. OBEZBEĐIVANJE SREDSTAVA

Clan 112.

Sredstva za ostvarivanje prava koja su ovim zakonom utvrđena kao prava od opšteg interesa, obezbeđuju se u budžetu Republike.

U budžetu Republike obezbeđuju se sredstva centrima za socijalni rad, za vršenje javnih ovlašćenja poverenih ovim zakonom.

U budžetu Republike obezbeđuju se sredstva za izgradnju, opremanje i osavremenjavanje ustanova socijalne zaštite za smeštaj korisnika kao i centara za socijalni rad, kad organizuju smeštaj korisnika u skladu sa ovim zakonom.

U budžetu opštine odnosno grada obezbeđuju se sredstva za ostvarivanje ostalih prava utvrđenih ovim zakonom i sredstva za izgradnju, opremanje i osavremenjavanje ustanova, čiji je ona osnivač.

Clan 113.

Sredstva koja se obezbeđuju u budžetu Republike za namene utvrđene u članu 112. ovog zakona prenose se ministarstvu nadležnom za socijalna pitanja na poseban račun u okviru redovnog računa ministarstva.

Ministarstvo iz stava 1. ovog člana prenosi centrima za socijalni rad namenski:

- 1) sredstva za obavljanje stručnog rada u funkciji rešavanja o pravima utvrđenim ovim zakonom;
- 2) sredstva za isplatu novčanih primanja na osnovu utvrđenih prava;
- 3) sredstva za finansiranje smeštaja korisnika u ustanovama socijalne zaštite;
- 4) sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za osposobljavanje za rad.

Centar za socijalni rad dužan je da sredstva iz stava 1. ovog člana dostavi blagovremeno korisnicima odnosno ustanovi.

Odnosi centra za socijalni rad i ustanove za smeštaj korisnika u pogledu prenošenja sredstava, korišćenja smeštaja i u pogledu drugih pitanja od značaja za obezbeđivanje prava na smeštaj, bliže se uređuju ugovorom.

Clan 114.

Ustanova stice sredstva za rad izvršenjem programa socijalne, zdravstvene i vaspitno-obrazovne delatnosti, radnog osposobljavanja prema vrstama, obimu i kvalitetu usluga i utvrđenim pojedinačnim cenama i programom u celini.

Cena usluga, odnosno programa izražava vrednost i rezultat rada kojima se obezbeđuje naknada materijalnih troškova, u skladu sa utvrđenim normativima, amortizacijom u skladu sa zakonom, zarade i zajednička potrošnja prema kolektivnom ugovoru, odgovarajući iznos za tekuće i investiciono održavanje i sredstva za isplatu zakonom određenih obaveza.

Clan 115.

Ustanove socijalne zaštite mogu sticati sredstva i iz drugih izvora.

Clan 116.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja propisuje kriterijume i merila za utvrđivanje cene usluga i utvrđuje cene usluga u ustanovama za smeštaj korisnika i centrima za socijalni rad kada obezbeđuju smeštaj korisnika, u skladu sa ovim zakonom, cenu programa rada centra za socijalni rad u delu poslova koji se odnosi na vršenje javnih ovlašćenja kao i cenu programa za vršenje radnog osposobljavanja korisnika u odgovarajućoj organizaciji koja obavlja poslove osposobljavanja.

Nadležni organ uprave opštine odnosno grada propisuje kriterijume i merila za utvrđivanje cena usluga i utvrđuje cene usluga u ustanovama koje osniva opština.

VII. NAKNADA ŠTETE

Clan 117.

Korisnik prava iz ovog zakona koji ostvaruje primanja po ovom zakonu dužan je da nadoknadi štetu odnosno vrati primljeni iznos u skladu sa propisima o obligacionim odnosima:

1) ako je na osnovu neistinitih i netacnih podataka, za koje je znao ili je morao znati da su neistiniti, odnosno netacni ili na drugi način, ostvario primanja na koja nije imao pravo ili ostvario u većem obimu nego što mu pripada;

2) ako je primanja ostvario usled toga što nije prijavio promenu koja utiče na gubitak ili obim prava, a znao je ili je morao znati za tu promenu.

Clan 118.

Pravo na povraćaj novčanih iznosa isplacenih po osnovu korišćenja prava iz ovog zakona od lica koja su po zakonu dužna da učestvuju u izdržavanju korisnika ima organ uprave na čiji teret je vršena isplata prava po ovom zakonu zbog neispunjavanja srodnicke obaveze izdržavanja.

Pravo na povraćaj iznosa isplacenih na osnovu materijalnih davanja i drugih oblika socijalne zaštite od korisnika prava po ovom zakonu u slučaju da otuđi imovinu ima organ uprave koji je obezbeđivao sredstva za korišćenje prava.

Pravo na povraćaj isplacenih iznosa iz ostavinske mase korisnika, u slučaju smrti korisnika po ovom zakonu ima organ uprave koji je obezbeđivao sredstva za korišćenje prava.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Clan 119.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 10.000 novih dinara kaznice se za prekršaj ustanova socijalne zaštite ako:

1) otpocne sa radom i obavlja delatnost a ne ispunjava propisane uslove (clan 67);

2) ne primi na smeštaj korisnika kojeg uputi centar za socijalni rad a ima slobodne kapacitete (clan 73. stav 1);

3) otpusti korisnika koji je smešten a ne obezbedi uslove za njegovo dalje zbrinjavanje (clan 73. stav 3);

4) ne vodi ili neuredno vodi propisanu evidenciju i dokumentaciju o strucnom radu (clan 70. stav 1);

5) u određenom roku ne preduzme mere za otklanjanje nedostataka utvrđenih strucnim nadzorom (clan 109).

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznice se i odgovorno lice u ustanovi u iznosu od 50 do 1.000 novih dinara.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Clan 120.

Ustanove ce uskladiti svoju organizaciju i opšte akte, sa odredbama ovog zakona o roku od šest meseci od stupanja na snagu zakona kojim se uređuje sistem javnih službi.

Centri za socijalni rad koje opština odnosno više opština treba da osnuju u skladu sa kriterijumima koje utvrdi Vlada Republike Srbije, osnovace se u roku iz stava 1. ovog clana.

Ukoliko se centri za socijalni rad ne osnuju u roku iz stava 1. ovog clana osnovace ih Republika.

Do donošenja opštih akata iz stava 1. ovog clana primenjivace se važeći opšti akti ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Clan 121.

Izuzetno od odredbe clana 112. ovog zakona, finansiranje prava i delatnosti kojima se obezbeduju prava iz ovog zakona vršice se iz postojećih izvora do 31. decembra 1991. godine.

Sredstva za finansiranje prava iz ovog zakona iznad nivoa sredstava koja se obezbeduju u skladu sa stavom 1. ovog clana, obezbeduju se u budžetu Republike.

Clan 122.

Fondovi, odnosno samoupravne interesne zajednice u oblasti socijalne zaštite prestaju sa radom 31. decembra 1991. godine.

Nepokretna imovina i inventar fondova i samoupravnih interesnih zajednica iz stava 1. ovog clana prelaze na centar za socijalni rad.

Clan 123.

Završne racune fondova i samoupravnih interesnih zajednica u oblasti socijalne zaštite koji prestaju sa radom u smislu clana 122. ovog zakona, donece ministarstvo nadležno za socijalna pitanja koje preuzima, po tom završnom racunu sredstva, prava i obaveze fondova odnosno samoupravnih interesnih zajednica.

Clan 124.

PRESTAJE DA VAŽI - sa 79/91

Clan 125.

U opštinama u kojima nije osnovan centar za socijalni rad poslove ovog centra obavljace opštinski organ uprave nadležan za socijalna pitanja do osnivanja odgovarajućeg centra.

Clan 126.

Poslove nadzora nad strucnim radom u oblasti socijalne zaštite vršice ustanove socijalne zaštite, odnosno visokoškolske i naucne institucije kojima je povereno vršenje nadzora nad strucnim radom do preuzimanja ovih poslova od strane ministarstva nadležnog za socijalna pitanja i najkasnije do 31. decembra 1991. godine.

Poslove drugostepenog organa u oblasti socijalne zaštite vršice organi koji su bili nadležni za ove poslove do donošenja ovog zakona, do preuzimanja tih poslova od strane ministarstva nadležnog za socijalna pitanja a najkasnije do 31. decembra 1991. godine.

Clan 127.

Komisije za ocenu nesposobnosti za rad i potrebe pomoci i nege drugog lica u skladu sa ovim zakonom, obrazovace se najkasnije do 31. decembra 1991. godine.

Do obrazovanja komisija iz stava 1. ovog clana poslove ocene nesposobnosti za rad i potrebe pomoci i nege drugog lica, obavljace komisije koje su te poslove obavljale do stupanja na snagu ovog zakona.

Clan 128.

Prvostepeni organi nadležni za rešavanje o pravima iz ovog zakona izvršice uskladjivanje prava korisnika koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona sa odredbama ovog zakona, u roku od šest

meseci od dana njegovog stupanja na snagu, a postupci za ostvarivanje prava koji su zapoceti pre stupanja na snagu ovog zakona, okoncace se po odredbama ovog zakona.

Uskladivanje prava korisnika koji su, po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, ostvarili pravo na materijalno obezbedenje i novcanu pomoc kao i korisnika po cijim zahtevima za ostvarivanje ovih prava postupak nije okoncan do dana stupanja na snagu ovog zakona, vršice se od 1. maja 1991. godine.

Clan 129.

Republika preuzima prava i obaveze osnivaca prema postojećim ustanovama socijalne zaštite, ciji ona nije osnivač, a koje osniva u skladu sa ovim zakonom, od dana stupanja na snagu akta o utvrđivanju mreže tih ustanova.

Clan 130.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o socijalnoj zaštiti i o materijalnom obezbedenju porodice ("Službeni glasnik SRS", br. 4/90 i 46/90), Zakon o socijalnoj zaštiti ("Službeni list SAP Kosovo", broj 18/76), i Zakon o samoupravnim interesnim zajednicama socijalne zaštite ("Službeni list SAP Kosovo", br. 35/74 i 9/83 u delu kojim se uređuje oblast socijalne zaštite), osim odredaba koje se odnose na finansiranje prava i delatnosti kojom se obezbeđuju prava, koje odredbe prestaju da važe 31. decembra 1991. godine.

Zakon o socijalnoj zaštiti ("Službeni list SAP Vojvodine", broj 9/90) i Zakon o obezbeđivanju minimuma socijalne sigurnosti porodice ("Službeni list SAP Vojvodine", br. 24/90, 28/90 - ispravka i 34/90) prestaju da važe 31. decembra 1991. godine.

Clan 131.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".